

poezia în periodicele literare străine

„Parabola“ nr. 2=1966

murillo mendes BRAZILIA

cine

meridiane

La Basel a murit, în vîrstă de 78 de ani Hans (Jean) Arp, celebrul pictor, sculptor și poet german de origine alsaciană.

Poezii sovietice Pavel Antokolski și Vladimir Solouhin și-au publicat impresiile de călătorie din Vietnam.

Scritorul polonez Ștefan Klenowski a alcătuit o antologie a poeziei poloneze revoluționare din perioada interbelică și din anii următori, pînă la eliberarea țării.

Editura „Iugoslavia“ va publica în viitorul apropiat o lucrare de interes cu totul aparte: Cinci milenii de artă pe pămîntul Iugoslaviei.

În cursul anului trecut în Cehoslovacia au apărut 6503 titluri de cărți, într-un tiraj de 53 milioane de exemplare!

Carlos Luis Fallas, remarcabil scriitor din Costa Rica, a decedat în vîrstă de 57 de ani.

Un nume despre care se vorbește din ce în ce mai înalt este Paul Léautaud. Mort în 1956, în vîrstă de 84 de ani, scriitorul francez a lăsat în urma sa 8000 de pagini de jurnal.

Pana lui Léautaud era înmuiată în acizi puternici, sarcasmul și ironia scrisului său amintindu-ni-l pe Volcașul lui Ironic.

Nepotul scriitorului englez William Somerset Maugham a vîndut unui producător de filme american dreptul de a ecraniza povestea familiei prozatorului englez.

În sfîrșit, André Malraux a cedat... Drepturile pentru filmarea Condiției umane sînt acordate lui Carlo Ponti.

Una dintre cele șapte minuni ale lumii — colosul din Rodos — va fi repusă pe picioare... Statuia a

Cine-ntr-o zi a dansat pe picioarele altuia? Toți cei care dansează, toți dansează numai pe propriile picioare...

In românește de Petru Sfetca

fost creată de sculptorul Chares din Lindos între anii 292-280 î.e.n. și avea o înălțime de aproximativ 35 m, fiind turnată în întregime în bronz.

După mai bine de o jumătate de secol, celebra pinză a lui Velasquez Venus cu oglinda, e repusă la locul ei, în „sala spaniolă“ a Galeriei Naționale din Londra.

Piesa de neobișnuit succes a lui Rolf Hochhuth Der Stellvertreter (Vicarul), jucată pe aproape toate scenele lumii, aplaudată de oameni de bună credință...

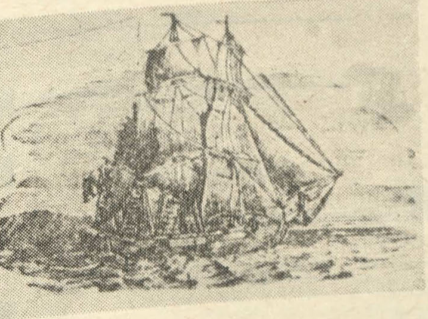
În Spania urmează să rămână deschisă pînă în luna septembrie a.c. o expoziție cu o temă tipic spaniolă: „Tauri și lupta de tauri“.

La Editura „Limes“ din Wiesbaden (R.F.G.) a apărut o culegere cu peste 100 de scrisori nepublicate pînă acum ale lui Gottfried Benn (1886-1956).

Știi cite filme de lung metraj au fost create anul trecut în India? Aproape zilnic cite unul: 325! Astăzi, producția cinematografică a Indiei stă pe locul al doilea în lume, după Japonia...

La o licitație din Londra a fost vîndută cu prețul de 100.000 lei o scrisoare necunoscută a lui Ludwig van Beethoven. Era adresată editorului muzical Antonio Diabelli.

culturale

COMITETUL DE REDACȚIE

- Iulian ANTONESCU, George BALAIȚĂ, Ion BULEANDRĂ, Constantin CĂLIN, Radu CĂRNECI (redactor șef), Iulia HĂLĂUCESCU, Dumitru MITULESCU, Stelian NANIANU (secretar general de redacție), Constantin POTINGĂ, Alexandru RADIAN, M. SABIN.

Prezentarea grafică: Cicerone Cernaegura.

RAINER MARIA RILKE

ELEGIA A X-a

Fie-mi dat, ca-ntr-o zi, la capătul cumplitei priviri înlăuntrul, mîrire și slavă să cînt unor ingeri prieteni. Niciunul din ciocanele inimii, cele cu limpezi bătaii, niciunul lipsit să fie vreodată de sunetul moale, firav, sau de cel ce cutremură. Chipul meu undit de lacrimi...

Vai, cit de străine ne sînt, neindoios, străzile Celății-Durere, unde, în liniștea strîmbă, din prea mult sunet alcătuită, se vinzolește trufia larmei, cu aur poleită, dintr-al golului calup desprinsă, monumentul pompos. Un inger, o, cum le-ar zdrobi în picioare, spulberindu-l, Tirgul Mingierii, cel străjuit de biserică, cumpărata de-a gata: Curățică, închisă, și dezamăgită ca un oficiu de poștă duminică. Afară în schimb, se încrelesc necurmat hotarele bilciului. Libertate — scrinioburile tale! Cufundării și panglicării zorului! Și baraca de tir, cu figuri, a norocului drăgălășit unde, cînd unul mai dibaci ochește și trage la ținta lovită, se vîd țopăieii și chiar zdrăngăne-o vreme. Această, istețul, prin ropotul aplauzelor și jocul întimplării, mîrire și slavă să cînt unor ingeri prieteni. se duce clătînat mai departe; căci dughenele feluritelor jinduri cheamă cu glas momitor, bat darabana și lărmaie. Cei vîrstnici mai au de văzut indeobște, cum banul, anatomic, se înnulțește, nu doar spre desfiățare; al banului organ sexual, totul, întregul, procesul —, acesta te-nvață și te căpătuiește... O, însă, tocmai deasupra și mai încolo, îndărătul ultimului uluc cu placatul „Ferit de moarte“, licoarea amară, ce pare băutorilor dulce, cînd mereu noi ingrediente — distracții amestecă-ntr-însă... Tocmai în spatele gardului, tocmai din locul acela, începe adevărata viață.

Acolo se joacă copii și îndrăgostiți se-nlăntuie, — feriiți, gravi, în iarba săracă și cîinii se hirjoană în voie. Dar, și mai departe omul cel tînăr e ispitit să se ducă; poate iubește o tinăra Tinguire... Pe urmele ei, ajunge-n livezi. Ea-i spune: departe. Acolo-i al nostru sălaş... Unde? Și tinăru-l o urmează. Întuta ei îl mișcă. Umerii, gîtul, — poate coboară din strămoșii strălucii. Dar, de la o vreme o lasă, se-ntoarce din drum, face semn... De ce să se avînte? Pentru o tinguire? Dar morții cei tineri, în starea lor dintii, de nepăsare fără scurgerea vremii, cînd se desfac din vechile deprinderi, vin după ea cu drag. Pe fete le-așleaptă și se împrietenește cu ele. Le arată domol podoabele sale. Mărgăritarele chinului și vîlurile fine ale îndurării. Pe tineri îi însoțește tăcută. Însă acolo unde le este sălaşul, în fundul văii, O Tinguire mai vîrstnică îi stă într-ajutor tinăru-lui, luminindu-i nedumerirea: Noi fost-am odată, îi spune, un neam glorios, noi, Tinguirile. Străbunii săpau galcrii, acolo, în muntele cel urias; între oameni alii uneori o țandără lucie de durere străbună sau, dintr-un străvechi vulcan, un grunț de minie pietrificată cu zgrunțuri Da, de acolo veneau. Cîndva avut-am din belșug avuții.

Și ea-l călăuzește ușor prin întinsul cuprins al Tinguirilor, i-arată coloanele templelor ori ruinele acelor cetăți de unde, odinioară, Principii-Tinguire, țara înțelepțește o cirnuiau. I-arată înalții copaci ai lacrimilor și cimpiile aleanului înfloritor, (cei vijii îl cunosc doar ca un moale frunziș); i-arată dobitoacele cernirii, cum pasc, — și citeodată o pasăre speriată le străbate, în zbor scund și întins, vederea conturînd pînă departe hieroglifa îpătului ei singuratec. Cînd seara se lasă îl duce la cimitirul strămoșilor din Neamul Tinguire, al Sibilelor și al Prorocilor. Și cum se noptează, colindă mai lin, și curînd înlunat răsare, monumentul funebru peste toate străjuitor. Frate bun cu cel de la Nil, Sîințul august —; Chipul tînăruitei Cămării.

Și-i uimește încoronatul creștet, tăcutul pentru vecie, față de om așezată pe al stelelor talar. Căutătura lui nimic nu desprinde cu limpezime, amețită cum e de moartea-i abia împlinită. Totuși ea, răzbind îndărătul foșnetului, tulbură bufnița și aceasta, atîngînd în zbor lent de-a curmezișul obrazului cu cea mai pîrguită curbură, înscrie blind în proaspătul auz de mort, pe o foaie dublă despăturită, de nedescrisul Contur.

Iar mai sus, stelele. Neștiute. Stelele Țării-Durere. Așezat, Tinguirea le spune numele: „Aici rostește-o: cunună de roadă. Apoi, mai departe spre Pol: Leagănul, Drumul, Cartea aprinsă, Păpușa, Fereastra. Iar pe cerul din sud, pur ca-n palma unei miini alduite, M-ul cu lîmpe, strălucitoare vâpăie ce-n tilcuire înseamnă „Mumele“...

Ci mortului nu-i este dat să rămînă, — tăcută, Tinguirea cea vîrstnică-l duce pînă la strunga din vale, unde, sub raza de lună, leușt Izvorul Bucuriei. Cu venerație îl numește, adaugă: „La oameni el este un îlvuu măreț“.

Se opresc la poatele muntelui. Și acolo, ea-l îmbrățișează plîngînd. Singur, pornește să urce munții Durerii Străbune. Nici pasul măcar nu-i răsună din Tăcutul, tainic destin.

Cei nesfîrșit morți, dac-ar fi să-i asemuiești cu ceva, s-ar ivi, poate, ciucurii mișșorilor atîrînd de pe alunul golaș, sau ploaia ce cade pe glia întunecată primăvara.

Ci nouă, celor ademeniți de fericiri mereu suitoare, — fie-ne hărăzit să simțim înfiiorarea prăbușitoare cînd fericirea, pierînd, se pogoară.

In românește de Dan Constantinescu

ateneu

revistă de cultură editată de Comitetul regional pentru cultură și artă Bacău

ANUL III, NUMĂRUL 7 (24), IULIE 1966

Redacția și administrația: Bacău, str. Oituz nr. 26, tel. 13759. Tiparul executat la Întreprinderea poligrafică Bacău.